

Oslo kommune
Utdanningsetaten

2015

Plan for leseopplæring og elevenes leseprogresjon

1.- 7. TRINN

SETERBRÅTEN SKOLE

Utdanningsetaten i Oslo kommune

Innhold

Struktur og innhold i den lokale planen:	2
Del 1 Ledelsens innledning	3
Del 2 Skolens styringsparametere innenfor lesing	4
Del 3 Skoleomfattende styringstiltak	5
Del 4A: Den første lese- og skriveopplæringa	6
Språklig bevissthet	6
Avkoding 1. – 2.trinn	7
Leseflyt 1. – 2.trinn	7
2.trinn.....	11
3.trinn.....	13
4.trinn:.....	15
5.trinn:.....	18
6.trinn.....	21
7.trinn:.....	24

Struktur og innhold i den lokale planen:

1. Ledelsens innledning
2. Skolens styringsparametere innenfor lesing
3. Skoleomfattende styrkingstiltak
 - a. Svake lesere
 - b. Lesere med vedtak § 2-8
 - c. Lesestimulering
4. Plan for leseopplæringen på det enkelte trinn
5. Plan for dokumentasjon av leseprogresjon og maler

Bakgrunn:

Lesing er en av fem grunnleggende ferdigheter, og ferdigheten er helt avgjørende for læring i skolen. Det leses i alle fag, og alle lærere er leselærere. En målrettet, systematisk og enhetlig praksis i leseopplæringen er viktig for å sikre god progresjon for den enkelte elev. Skolens plan for leseopplæring og elevenes leseprogresjon skal tydeliggjøre ambisjoner og gi retning for innsatsen. Planen skal bygge på og utdype prioriteringer og ambisjoner i skolens strategiske plan. Planen skal revideres årlig på bakgrunn av evaluering av måloppnåelse og en vurdering av tiltakenes treffsikkerhet. Planen skal være styrende for alle læreres arbeid med lesing.

Del 1 Ledelsens innledning

- Seterbråten skole har ca. 365 elever. Ca 80% har minoritetsspråklig bakgrunn. Norskferdighetene innen denne gruppen varierer fra de som nærmest i praksis har norsk som morsmål, til elever som har et dårlig utviklet norsk språk. De har et greit overflatespråk, men mangler begrepsforståelse i stor grad. Et kjennetegn på mange av disse elevene er at de også har dårlige ferdigheter på morsmålet, dvs. at de også mangler ord og begreper på det språket foreldrene snakker. Dette bekreftes av kartlegging med NSL, når elevene begynner på skolen. I praksis betyr det at vi må ha stort fokus på ord- og begrepslæring. Det innebærer at mange elever strever med leseforståelse, i mange fag, noe som vises på kartleggingsprøver og nasjonale prøver. Skolen må søke å utgjøre en forskjell for disse elevenes læring.
- Elevene er delt inn i ordinære klasser, på mellom ca 20 til 28 elever. Mange elever har vedtak om særskilt språkopplæring, spesielt som Særskilt norskopplæring. Noen har vedtak om tospråklig fagstøtte, innen gruppen urdu og arabisk. Dette gjelder kun de som vil ha nytte av støtte på morsmålet, dvs. at de forstår morsmålet sitt bedre enn norsk. Vi bruker veiledet lesing, delvis med stasjoner, delvis i kombinasjon med arbeidsplan, i den første leseopplæringen. Kontaktlærere og ressurslærere på trinnet har ansvar for leseopplæringen.
- Leseplanen skal være førende for hvordan vi jobber med leseopplæring på alle trinn. Den skal ivareta både metoder og progresjon på tvers av trinnene. Det er et overordnet mål at den enkelte elevs tenkeferdigheter skal utvikles gjennom leseopplæringen i alle fag, slik at elevene kan skape sin egen mening og forståelse i læringsarbeidet. De skal lære å bli selvstendige i læringsarbeidet. Dette arbeidet er basert på tre grunnleggende prinsipper:
 1. **Alle elever har medfødte evner til å tenke på ulike måter.**
 2. **Lærer må koble elevenes tenkeprosesser til det faglige innholdet.**
 3. **Vi bruker elevaktive metoder og verktøy som utvikler elevenes tenkeprosesser.**
- Ledelsen vil sikre at planen brukes, evalueres og utvikles gjennom å sørge for at alle team gjennomgår planen ved skoleårets start og innarbeider tiltak i fagplaner for skoleåret. Leseplanen skal være tema i ledelsens samtaler med teamene og enkeltlærere. Leseplanen skal være tema på minst to fellestider vår og høst, der lærere deler erfaringer og evaluerer tiltakene i planen – virker de, utvikler de elevenes tenkeferdigheter, eller bør de endres.

Del 2 Skolens styringsparametere innenfor lesing

Planen skal bidra til økt lesekompetanse for den enkelte elev. Skolens måltall må således sees i sammenheng med aktivitetene i planen, og skolene må evaluere planen med utgangspunkt i den dokumenterte resultatutviklingen på skolen samt med den enkelte elevs dokumenterte resultater og ambisjoner sett i lys av de individuelle planene for leseopplæringen. Se vedlegg 5

Styringsparameter	Skolens Resultat 2013	Skolens Resultat 2014	Skolens Resultat 2015	Skolens mål 2017
Leseferdighet 1. trinn, delprøve 6 - Å lese er å forstå	14,5%	16,7%		
Kartlegging av leseferdighet 2. trinn, delprøve 4 Å lese er å forstå	2,4%	37,7%		
Kartlegging av leseferdighet 3. trinn, delprøve 4 Å lese er å forstå	12,2%	6,8%		
Nasjonal prøve i lesing, 5.trinn, nivå 1	30%	11%		22%
Nasjonal prøve i lesing, 5.trinn, nivå 3	16%	46%		27%
Nasjonal prøve i lesing, 8. trinn, nivå 1 og 2	59%	39,5		25%
Nasjonal prøve i lesing, 8. trinn, nivå 4 og 5	18%	23,2		25%

Del 3: Skoleomfattende styrkingstiltak.

Målet er at all organisering av forsterket og tilpasset språkopplæring utenfor klassen skal sees i sammenheng med opplæringen for hele klassen og forsterke fellesundervisningen.

a. Prioriterte styrkingstiltak for svake lesere:

Hva	Målgruppe	Hvordan / organiseringsform	Ansvar
Lesekurs for å styrke spesifikke delferdigheter i lesing som avkodning, leseflyt, forståelse og motivasjon	Elever under kritisk grense 1.-3.tr. Elever på nivå 1 og lavt nivå 2 NP, 4.-7.tr.	Små grupper i 6-8 uker. Elevene skal testes før og etter kurset.	Teamet i samarbeid med nærmeste leder.
Ny-start kurs	Elever på 1. og 2. trinn	Individuelt i 6-8 uker	Ny-start lærer
Matte-kurs for å styrke elevenes forståelse av det matematiske språket.	Elever på alle trinn som strever med å forstå.	Små grupper i 4-6 uker. Elevene skal testes før og etter kurset.	Teamet i samarbeid med nærmeste leder.

b. Elever med vedtak § 2-8: Elevene skal ha mulighet for å bruke norsk språk mye og ofte i løpet av skoledagen.

Hva	Målgruppe	Hvordan / organiseringsform	Ansvar
Begrepslæring i uteskole	Elever på 1. og 2.tr.	Små grupper ute 1 dag /uke , 4-5 uker	Teamet og Uteskolelærer
Språkstasjon – NISK og analysebegreper Muntlig språktrening	Elever på 1.tr.under gjennomsnitt på NSL	Små grupper, 4-5 elever. Dokumentasjon i Språkmappe	Ressurslærer og leseveileder
Arbeid med ord og begreper før oppstart av nytt tema	Elever 3.-7.tr.	Små grupper 5-6 elever etter behov	Kontaktlærer og ressurslærer
Arbeid med Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag og tenkestrategier	Elever 4.-7.tr.	Kurs 6-8 uker, 2-3 dager i uka for 5-6 elever	Teamet i samarbeid med nærmeste leder.
Veiledning og støtte i norsk, små grupper i klassen	Alle elever med vedtak om §2.8	To-lærer med veilederfunksjon	Kontaktlærer og ressurslærer

c. Lesestimulering

Felles innsatsområder for hele skolen:	Innhold	Ansvarlig	Tid
Litteraturuke	Elevene fordypet seg i felles litteratur Litteraturquiz	Alle lærere	våren
Skolebibliotek:	Veiledning ved lån av bøker. Utstillinger med månedens forfatter. Høytlesing for elever individuelt og grupper. Inspirasjon til 4.- 7.trinn. fordypning i sjanger/forfatter	Biblioteklærer	

Plan for trinnenes leseopplæring

Del 4A: Den første lese- og skriveopplæringa.

Språklig bevissthet

Innhold	Metoder	Progresjon
<p>Lære å forstå hvordan alfabetet skal brukes, alle slags ord kan bygges opp med bokstavene. Når vi leser skal vi gjenskape bokstavene til naturlige språklyder som gir mening og betydning.</p> <p>Elevenes oppmerksomhet må vekkes mot hvordan språket lyder, hvilke lyder et ord består av, å gjøre elevene fonologisk bevisste.</p> <p>Elevene skal leke, improvisere og eksperimentere med rim, rytme, språklyder, meningsbærende elementer, ord og setninger.</p> <p>Det skal jobbes med <u>lesing og skrivning parallelt</u>, da mange barn skriver seg til lesing.</p> <p>Siden vi har mange elever med norsk som andre språk, skal det jobbes med å utvikle språket, spesielt gjennom arbeid med ord og begreper. Språk er et redskap for tenkning og forståelse og har en viktig sosial funksjon.</p>	<p>"Språkbroen" følges.</p> <p>Språkleker. <i>Jørgen Frost.</i></p> <p>Metodiske øvinger fra <i>God leseutvikling.</i></p> <p><i>Lundberg/Herrlin</i></p> <p>Språkverkstedet-spill. <i>Tingleff/Lyster</i></p> <p>Hvor i munnen lages lyden, Bokstavlydhus. <i>Basisbok for begynneropplæring i lesing. Andreas Hansen.</i></p> <p>Lese-kassen, lese- og skrivestart. <i>Elisabeth Åril</i></p> <p>Lekeskrive og rollespill der de kan prøve ut språket</p> <p>Lese-korpset, NRK skoleTV</p> <p>Bokstavposer med konkreter til hver bokstav/lyd</p> <p>Håndfonemer</p> <p>Egen plan for begrepsutvikling.</p> <p>Repetisjon og mange gjentakelser</p> <p>Uteskolebok – gjenskape egne opplevelser med illustrasjoner og egne ord</p>	<p>Vi følger progresjonen i Leseutviklingsskjema til Lundberg/Herrlin (eget vedlegg)</p> <p>Starter med en bokstav i uka – SILOREMA – deretter flere per uke. <u>Alle bokstavene skal være gjennomgått før jul.</u></p> <p>Elevene skal kunne etter 1.tr.:</p> <p>lytte ut første, siste og midterste lyd i et ord, finne ord som begynner på gitte språklyder, finne ord som rimer, og rime på egen hånd, finne ut hvor mange stavelser et ord har ved å kunne klappe stavelsene, koble sammen språklyd og bokstav bruke bokstavene til å skrive ord</p> <p>Elevene skal kunne etter 2.tr.:</p> <p>finne nye ord ved å ta bort eller legge til en eller flere lyder, vite hvilke ord et sammensatt ord består av, vite hva et ord og en setning er og kunne konstruere setninger muntlig og skriftlig lytte ut ord i ord og finne ord i ordkjeder skrive en sammenhengende tekst</p>

Avkoding 1. – 2.trinn

Innhold	Metoder	Progresjon
<p>Elevene skal kjenne igjen alle bokstavene og forstå sammenhengen mellom språklyd og bokstav. Elevene må forstå at ord kan deles opp i fonemer, og at fonemene kan lyderes sammen til ord.</p> <p>Øve på lesing av lydrette to- og trelyds ord.</p> <p>Fortsetter med sammenlesingsøvelser av tostavellesord, og ord med konsonantforbindelser som bra – ste – sli osv., ord med diftonger, ord med språklydene skj og kj, ord med språklydene- ng,-nk,-gn, -rt,-rn,-sk, sammensatte ord, ord med for- og endestavelser som <u>misunne</u>, <u>overgi</u>, <u>lykkelig</u>, <u>fortsettelse</u> osv. ord med kort og lang vokallyd tak-takk.</p> <p>Gjenkjenne og lese noen høyfrekvente ord (egen liste)</p>	<p>Ukas bokstav med bokstavprogram/abc Silorema.</p> <p><i>Elisabeth Åril</i></p> <p>Leseremser/ordkort og spill</p> <p>Veiledet lesing - øve på å utrykke egne opplevelser av teksten</p> <p>Deler av Stenbråten materiellet</p> <p>Tekster fra ØV og LES 1,2,3</p> <p>Skrive setninger og små fortellinger til bilder både med håndskrift og på tastatur.</p> <p>Leseopplæringen tar utgangspunkt i en syntetisk metode med en analytisk tilnærming.</p> <p>Helordslesing og ordbilder</p>	<p>Elevene skal etter 1.tr. kunne:</p> <p>forstå at alt som er skrevet kan sies og bokstavene er symboler for språklyder,</p> <p>gjenkjenne flere ordbilder og er på LUS-nivå 5 til jul, gjenkjenne alle store og små bokstaver, bruke alle språklydene til å trekke sammen til ord, lese enkle setninger med små og store bokstaver, leser på LUS-nivå 9 til sommeren</p> <p>Elevene skal etter 2.tr. kunne:</p> <p>lese språklyder som skrives med mer enn en bokstav</p> <p>lese høyfrekvente ikke lydrette ord</p> <p>lydere lengre ikke-lydrette ord</p> <p>lese enkle tekster og gjengi handlingen</p> <p>leser på LUS-nivå 12 ved utgangen av 2.tr.</p>

Leseflyt 1. – 2.trinn

Innhold	Metoder	Progresjon
<p>For å kunne lese flytende må elevene kunne identifisere ord raskt, avkode ortografisk og forstå samtidig. De må kunne lese ordene riktig, vite hvor pausene skal legges, og hvor det skal legges trykk.</p> <p>Oppmerksomheten må også rettes mot innholdet i tekster slik at de etterhvert kan lese setninger, avsnitt og lengre sekvenser i et passende tempo og med god setningsmelodi.</p>	<p>Felleslesing med modellering av lærer.</p> <p>Veiledet lesing med tilpassede tekster.</p> <p>Forstå setninger gjennom å pusle dem sammen.</p> <p>Leseøvelser - lister med høyfrekvente og vanlige ord.</p> <p>Repetert lesing – ulike øvelser</p> <p>Høytlesing hver dag +</p> <p>Stillelesing hver dag på skolen – ca. 10-15 min</p> <p>Lese krok i klasserommet.</p> <p>Låne bøker og oppleve høytlesing på biblioteket.</p>	<p>Elevene skal etter 1.tr. kunne:</p> <p>identifisere og lese de vanligste ordene raskt fordi de kjenner dem igjen – de avkoder et “helord” fordi de husker hvordan det skal leses (ortografisk lesing)</p> <p>Elevene skal etter 2.tr. kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veksle mellom flere Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag. De kan fortsatt ha behov for å stoppe opp med jevne mellomrom for å tenke seg om og “samle” betydningen av det de har lest, eller de trenger å lydere et ord før de kan gå videre. • Finne og låne bøker på biblioteket selv • Fiskutere leste tekster sammen med andre

Avkoding og leseflyt 3. – 7.trinn

Innhold	Metoder	Progresjon
<p>Elevene skal lære sikker og rask avkoding, slik at de kan lese med innlevelse og god intonasjon og forstå det de leser.</p> <p>Trene på å lese ordene riktig og kunne korrigere feillesinger spontant.</p> <p>Lære å mestre å lese nonsensord, for å øke leseflyt og lesehastighet.</p> <p>Lære gode lyderingsteknikker når de møter ord med kompliserte konsonantforbindelser.</p>	<p>Repetert lesing -</p> <p>Helhetslesingsmetoden</p> <p>Pusle setninger</p> <p>Stavelser-lesing, bruke deler av Stenbråten materialet</p> <p>Jobbe med grammatikk</p> <p>Trene på høyfrekvente ord og ord med vanskelige konsonantforbindelser</p> <p>Ordlister med viktige ord de skal trene på å lese</p> <p>Stavelserlesing</p> <p>Finne ord i ordkjeder</p> <p>"Lese sakte"- aksjoner eller "lese grundig" -aksjoner</p>	<p>Elevene skal mestre:</p> <p>Lus nivå 15 slutten av 4.trinn (se egen beskrivelse)</p> <p>LUS nivå 18A slutten av 7.trinn</p> <p>Individuelle leseplaner for enkeltelever</p>

Del 4B: Lesing som grunnleggende ferdighet i alle fag.

Leseplaner for hvert enkelt trinn – planer tas ut til hvert enkelt team.

LESEPLAN 1.trinn: DEN ENKELTE ELEVS TENKEFERDIGHETER OG BEVISSTHET OM EGEN LÆRING SKAL UTVIKLES GJENNOM LESEOPPLÆRING I ALLE FAG.

Spørsmål lærer må tenke over under planlegging:	Er læringsmålet tydelig nok? Hvilke tenkeferdigheter vil elevene ha nytte av for å forstå innholdet? Hvilke kognitive ferdigheter krever dette av elevene? Hvilke tenkevaner vil best støtte disse ferdighetene? Hvordan skal jeg engasjere elevene i refleksjon over hvilke tenkevaner de vil ha behov for å bruke (i læringsprosessen), eller hvilke de faktisk brukte i læringsarbeidet (evalueringsfasen)?	
Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal elevene lære? Hva må elevene tenke over?	Verktøy og metoder
Målretting og lesemåter <ul style="list-style-type: none"> - Mål - Lesemåter - Sjangere 	Elevene vet målet med arbeidet og kan gjengi målet. Høytlesing, korlesing, lese bilder, individuell lesing, leseretning Bilder, titler, overskrifter, rim, regler, billedbøker, (analysebegreper)	Lærer presenterer målet skriftlig og muntlig. Samtale om målet for å skape forståelse for hva de skal gjøre. Lyttebestilling ved høytlesing (Kverndokken) Veiledet lesing på stasjoner og individuelt Parlesing og lesing på egen hånd Samtale om sjangere knyttet til ulike tekster
Læringsstrategier/ Tenkestrategier <ul style="list-style-type: none"> - Planlegge - Gjennomføre - Evaluere eget arbeid for å nå læringsmål 	Avklare hva vi skal lære: Hva er målet? Hva er kriteriene? Planlegge for læring: Hvordan lærer jeg best? Hvilke tenkevaner må jeg må bruke? Overvåke egen læring: Øve på å holde innsatsen oppe under arbeidet – være utholdende og nøyaktig Møte ulike tenkeprosesser: huske, forstå, anvende, analysere, evaluere og skape Evaluere egen læring: Hva har jeg lært? Hva må jeg øve mer på?	Modellere alle nye strategier Læringsmål for de enkelte oppgaver Læringspartner Øve tenkevaner - HOM Ulike tenkekart – trene kognitive ferdigheter Tenkestopp - stille spørsmål som stimulerer til undring. Stille spørsmål med spørreordene Hva, hvem, hvor, hvorfor, hvordan og når Evalueringssamtaler / tommel opp og ned etc.
Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag <ul style="list-style-type: none"> - før lesing 	Forutsi tekstens tema og innhold. Hvilken sjanger er denne teksten? Hva forteller tittelen og bildene deg? Aktivere forkunnskaper: Hva vet jeg om dette temaet? Hvilke tanker får jeg?	Sirkelkart for å få fram forkunnskapene Samtaler om hva boken handler om, stille spørsmål til hverandre – læringspartner. Veiledet lesing med differensierte bøker.
<ul style="list-style-type: none"> - under lesing 	Tenke over det en leser: Hva skjer i fortellingen? Forstår jeg dette? Leser nøyaktig: Har jeg lest riktig? Lese endelser, følge tegnsetting	Modellering - Leseretning - Bruke "lesefinger" Leseforståelseshefter, utføre lese oppgaver. Vi leser sekvenser Forske i teksten: Finne ukens bokstav, synonymer, antonymer, vanskelige ord mm. Lese teksten flere ganger.
<ul style="list-style-type: none"> - etter lesing 	Gjenfortelle og ordne i rekkefølge - Hva skjedde i boken? Svare på spørsmål til teksten.	Lærer modellerer i samtaler om fortellingen Fortelle muntlig om innhold og personer i eventyr og fortellinger, Tenkekart-flytkart med hjelp av bilder og ord

<p>Ord og begreper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordlæringsstrategier - Sentrale ord og begreper 	<p>Utforske ordenes dybde: Ett av ordene på ukeplanen skal ha fokus på innhold, form og bruk. Stavelser, språklyder, rim</p> <p>Utforske ordenes bredde: Utvikle ordforrådet innenfor følgende kategorier: skole, hus, familie, klær, kropp, natur-enderinger i årstider, trær, planter, vann, norske dyr, landskap, følelser, sanser, dag, måned, dato. Finne synonymmer.</p> <p>Analysebegreper: Farge, form, mønster, plass, størrelse, antall, stilling, retning, lyd og funksjon.</p>	<p>Timeplanfestet tid til å jobbe med begreper</p> <p>Sirkelkart for å definere innhold</p> <p>Trekart for å plassere språklyd</p> <p>Klammekart for å dele i stavelser</p> <p>Begrepskart</p> <p>Sortere overbegrep og underbegrep</p> <p>Muntlig aktivitet- dialog med læringspartner, i små grupper og i hel klasse</p> <p>Spill – ord til bilde, memory osv.</p> <p>Bruk av konkreter, bilder, film og andre visuelle stimuli.</p> <p>UKAS ORD synlig i klasserommet.</p>
<p>Leseinteresse - kontinuerlige tiltak for å skape og opprettholde motivasjon</p>	<p>Lese bøker</p> <p>Bibliotekkurs</p> <p>Litteraturuke: sjanger Eventyr</p> <p>Lesehesta – vårsemester (10 min 2-3 ganger i uken)</p>	<p>Faste tider på biblioteket hver uke.</p> <p>Lesestund</p> <p>Lesekrok i klasserommet</p> <p>Tilgang på bøker</p> <p>Dramatiseringer av ulik litteratur</p> <p>Elevene gjenforteller ukens bok i et flytkart</p>
<p>Skole-hjem samarbeid om lesing</p>	<p>På hjemmesiden: skolens plan for lesing og veiledninger til foresatte</p> <p>På ukeplanen: Læringsmål for lesing. Beskrivelse av strategi det øves på. Ukas ord</p> <p>I lesemappa: Lesetips/guide i lesemappa Tilbakemelding på leselogg Lesebestilling i lekse</p>	<p>I utviklingssamtalen Samtale om elevens leseutvikling og hva foreldrene kan gjøre for å hjelpe sitt barn med lesing</p> <p>Fremheve viktighet av å lese for og med elevene hver dag hjemme</p> <p>I foreldremøtet: Demonstrere hvordan vi jobber med lesetrening og bruk av tenkekart i lesing.</p>

LESEPLAN 2.trinn: DEN ENKELTE ELEVS TENKEFERDIGHETER OG BEVISSTHET OM EGEN LÆRING SKAL UTVIKLES GJENNOM LESEOPPLÆRING I ALLE FAG.

Spørsmål lærer må tenke over under planlegging:	Er læringsmålet tydelig nok? Hvilke tenkeferdigheter vil elevene ha nytte av for å forstå innholdet? Hvilke kognitive ferdigheter krever dette av elevene? Hvilke tenkevaner vil best støtte disse ferdighetene? Hvordan skal jeg engasjere elevene i refleksjon over hvilke tenkevaner de vil ha behov for å bruke (i læringsprosessen), eller hvilke de faktisk brukte i læringsarbeidet (evalueringsfasen)?	
Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal elevene lære? Hva må elevene tenke over?	Verktøy og metoder
Målretting og lesemåter - Mål - Lesemåter - Sjangere	Lære å kjenne målet og vite hvordan de kan nå målet. Kunne vurdere eget arbeid med støtte. Høytlesing, korlesing, stillelesing, parlesing. Eventyr, tegneserier, sammensatte tekster, sangleker, rollespill Tabeller	Lærer presenterer målet og kriteriene. Samtale om hva som kreves for å oppnå målet (kriteriene) Veiledet lesing, Lyttebestilling ved høytlesing. (Kverndokken)
Læringsstrategier/ Tenkestrategier - Planlegge - Gjennomføre - Evaluere eget arbeid for å nå læringsmål	Avklare hva vi skal lære: Hva er målet? Hva er kriteriene? Planlegge for læring. Hvordan lærer jeg best? Hvilke tenkevaner må jeg bruke? Overvåke egen læring: Være utholdende og nøyaktig Møte ulike tenkeprosesser: huske, forstå, anvende, skape, analysere, evaluere Evaluere egen læring: Hva har jeg lært? Hva må jeg øve mere på? Var arbeidsinnsatsen min god nok?	Modellering av lærings- og tenkestrategier Læringsmål Tenkeverktøy som TENKEKART, Tenkevaner HOM, TENKENØKLER, SPØRSMÅLSMATRISER etc. Læringspartner / tenkepartner Tenke systematisk APD - alene → par → dele i plenum Tenkestopp – stille spørsmål som stimulerer til undring og tenking Spørsmål og oppgaver som utfordrer og utvikler kognitive ferdigheter Evalueringssamtaler / tommel opp og ned etc
Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag - før lesing	Forutsi tekstens tema og innhold: Hvilken sjanger er denne teksten? Hva forteller tittelen og bildene? Hva tror jeg det handler om? Aktivere forkunnskaper: Hva vet jeg om dette temaet fra før? Er det noe jeg kjenner igjen?	Modellering Veiledet lesing med differensierte bøker. Tenkekart-sirkelkart Læringspartner Tipsplakater

<p>- under lesing</p>	<p>Tenke over det vi leser – Hva skjer i fortellingen? Forstår jeg dette? Hva gjør jeg når jeg ikke forstår?</p> <p>Lese nøyaktig – Lese endelser, følge tegnsetting Har jeg lest riktig? Hvilken informasjon fikk jeg nå?</p>	<p>Leseretning - Bruke "lesefinger" Fortell til deg selv og andre Muntlige aktiviteter med læringspartner. Samtaler i klasse/grupper underveis i teksten. Å spørre en voksen Lesebestillinger Sette strek under ord de ikke forstår</p>
<p>- etter lesing</p>	<p>Tolke og reflektere med modellering - klassifisere, beskrive og sammenligne informasjonen. Gjenfortelle og ordne i rekkefølge – Husker jeg rekkefølgen på det som skjedde? Kan jeg gjenfortelle muntlig med egne ord? Svare på spørsmål til teksten.</p>	<p>Bruke ulike tenkekart</p> <p>Gjengi handlingen og beskrive personer i eventyr og fortellinger, og svare på spørsmål om handlingen Tenkekart-flytkart, enten med bilder eller tekst. Rollespill</p>
<p>Ord og begreper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordlæringsstrategier - Sentrale ord og begreper 	<p>Utforske ordenes dybde: To ord i uka med fokus på innhold, form og bruk. Synonymer, antonymer, sammensatte ord Utforske ordenes bredde: Utvikle ordforrådet innenfor følgende kategorier: transport, møbler, mat, sport og fritid, medier, kart, verden, land og by Analysebegreper: Stoff, overflate, smak, lukt, vekt, bevegelse</p>	<p>Timeplanfestet tid til arbeid med ord og begreper (jfr. Språkbroen) Idemyldring med sirkelkart Boblekart hvis ukas ord er et substantiv Begrepskart Muntlig aktivitet, dialog med læringspartner, i små grupper og i hel klasse Konkreter, bilder, film og digitale ressurser Spill - memory Ukas ord synliggjøres i klasserommet Ordbank- ordene samles i bokser og brukes til spill på stasjoner Begrepene brukes i skriftlige oppgaver</p>
<p>Leseinteresse - kontinuerlige tiltak for å skape og opprettholde motivasjon</p>	<p>Elevene forteller til andre / klassen hvilken bok de leser og hva de mener om den Vekke interesse for å lese bøker og tekster ved å utnytte elevenes personlige interesser og leser tekste på passe nivå</p>	<p>Lesestund – lærer leser høyt for klassen fra en bok i spisepausen Felles undring og resonering omkring tekster Skolebibliotek - fast tid til utlån med veiledning fra bibliotekar Kombinere boklesing med film, sang og andre digitale ressurser</p>
<p>Skole-hjem samarbeid om lesing</p>	<p>På hjemmesiden: skolens plan for lesing og veiledninger til foresatte På ukeplanen: Læringsmål for lesing. Beskrivelse av strategi det øves på. Ukas ord I lesemappa: Lesetips/guide i lesemappa Leselogg / kort hvor foreldre skriver under Lesebestilling i lekse</p>	<p>I utviklingssamtalen Samtale om elevens leseutvikling og hva foreldrene kan gjøre for å hjelpe sitt barn med lesing</p> <p>Fremheve viktighet av å lese for og med elevene hver dag hjemme</p> <p>I foreldremøtet: Demonstrere hvordan vi jobber med lesetrening og bruk av tenkekart i lesing.</p>

LESEPLAN 3.trinn: DEN ENKELTE ELEVS TENKEFERDIGHETER OG BEVISSTHET OM EGEN LÆRING SKAL UTVIKLES GJENNOM LESEOPPLÆRING I ALLE FAG.

Spørsmål lærer må tenke over under planlegging:	Er læringsmålet tydelig nok? Hvilke tenkeferdigheter vil elevene ha nytte av for å forstå innholdet? Hvilke kognitive ferdigheter krever dette av elevene? Hvilke tenkevaner vil best støtte disse ferdighetene? Hvordan skal jeg engasjere elevene i refleksjon over hvilke tenkevaner de vil ha behov for å bruke (i læringsprosessen), eller hvilke de faktisk brukte i læringsarbeidet (evalueringsfasen)?	
Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal elevene lære? Hva må elevene tenke over?	Verktøy og metoder
Målretting og lesemåter - Mål - Lesemåter - Sjangere	Utforme mål og kriterier sammen og kan forklare hva målet er. Kan gi tilbakemelding på andres arbeid etter gitte kriterier. Opplevelseslesing, stillelesing, mindre billedstøtte, Barne bøker, drama, fabler, ordtak, film, Tv-program, beskrivende tekst, sammensatt tekst, statistikk	Lærer presenterer forslag til mål og kriterier i samtale. Lærer modellerer hvordan gi tilbakemelding på andres arbeid. Lek m/ordbok Lyttebestilling ved høytlesing. (Kverndokken)
Læringsstrategier/ Tenkestrategier - Planlegge - Gjennomføre - Evaluere eget arbeid for å nå læringsmål	Avklare hva vi skal lære: Hva er målet? Hva er kriteriene? Planlegge for læring: Hvordan lærer jeg best? Tenkevaner jeg må bruke? Hvor kan jeg finne hjelp? Overvåke egen læring. Å være utholdende og nøyaktig Møte ulike tenkeprosesser: huske, forstå, anvende, analysere og evaluere Strukturere og organisere viktig informasjon med modellering. Analysere og utdype informasjonen Evaluere egen læring: Hva har jeg lært? Hvordan lærte jeg det? Hva må jeg jobbe mer med?	Modellering av lærings og tenkestrategier Formulere læringsmål Tenkeverktøy som TENKEKART med referanserammer, Tenkevaner HOM, TENKENØKLER, SPØRSMÅLSMATRISER etc. Tenke systematisk APD - alene → par → dele i plenum Tenkestopp – stille spørsmål som stimulerer til undring og tenking Læringspartner / tenkepartner Spørsmål og oppgaver som utfordrer og utvikler kognitive ferdigheter Læringsbillett (Kverndokken) Evalueringssamtaler / tommel opp og ned etc Vurdere seg selv i forhold til kriteriene – skjema
Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag - før lesing	Hvilken sjanger er teksten? Forutsi tekstens tema og innhold: Hva forteller tittelen og bildene? Hva tror jeg det handler om? Aktivere forkunnskaper: Hva vet jeg om dette? Har jeg opplevd noe som ligner? Vurdere tekstens vanskelighetsgrad- Er teksten for vanskelig eller er den for lett?	Modellering av nye lesestrategier Veiledet lesing med differensierte bøker. Sant/usant spørsmål Ulike tenkekart med referanserammer Samtale med læringspartner og i plenum Knyttneveprøven (for å sjekke om teksten passer)
- under lesing	Tenke over det vi leser – Hva skjedde nå? Forstår jeg dette? Hva gjør jeg når jeg ikke forstår? Hva tror jeg skjer videre? Leser nøyaktig – Har jeg lest riktig? Hva er den viktigste informasjonen?	Muntlige aktiviteter med å fortelle til læringspartner. Samtaler i klasse/grupper underveis i teksten. Ulike lesebestillinger Skrive vanskelige ord på gule lapper Lesestopp – sjekke forståelse

<p>- etter lesing</p>	<p>Tolke og reflektere med modellering og støtte Hva er likt og hva er ulikt? Kan jeg sortere etter egenskaper? Hvordan kan jeg beskrive? Hva er årsakene, og hva er virkningene av hendelser? Gjenfortelle og ordne i rekkefølge - Hva skjedde i teksten? Kan jeg gjenfortelle muntlig med egne ord? Husker jeg rekkefølgen på det som skjedde? Svare på spørsmål og stille spørsmål til teksten.</p>	<p>Forske i teksten - bruke ulike tenkekart Finne synonymer og antonymer Sant / usant spørsmål Læringsbillett (jmf. Kverndokken) Tenkeverktøy (tenkekart, tenkevaner HOM, tenkenøkler etc) Handlingsreferat SPØRSMÅLSMATRISE – stille åpne spørsmål</p>
<p>Ord og begreper - Ordlæringsstrategier - Sentrale ord og begreper</p>	<p>Utforske ordenes dybde: To ord i uka med fokus på innhold, form og bruk Substantiv-fellesnavn/egennavn, verb, adjektiv Utforske ordenes bredde: Lære hverdagsord og fagord innenfor sentrale tema som skal læres på trinnet – Eks, vann, luft og lyd, været, steinalder, broer og andre byggverk . Fire viktige ord i fokus hver uke. Finne synonymer, antonymer og homonymer Analysebegreper: Forandring, tid, verdi, temperatur, måleenheter</p>	<p>Timeplanfestet tid til arbeid med ord og begreper (jfr. Språkbroen) Tenkekart: Idemyldring med sirkelkart / klassifisering i trekart etc. Begrepskart – elevenes egen ordbok Muntlig aktivitet, dialog med læringspartner, i små grupper og i hel klasse Konkrete, bilder, film og digitale ressurser Spill - memory Ukas ord synliggjøres i klasserommet Ordbank- ordene samles i bokser og brukes til spill på stasjoner Begrepene brukes i skriftlige oppgaver Konkrete, bilder, film og digitale ressurser Begrepene blir brukt og repetert i ulike sammenhenger</p>
<p>Leseinteresse - kontinuerlige tiltak for å skape og opprettholde motivasjon</p>	<p>Stimulere interessen for bøker og tekster ved at de får lese passe vanskelige tekster . Elvene skal kunne gi uttrykk for hva de liker å lese om i tekstene og få valgmuligheter.</p>	<p>Alle får eget lånekort på biblioteket (AKS går på biblioteket jevnlig) Besøk fra / til biblioteket Klassebibliotek- god tilgang på bøker på flere nivåer Bokmelding Lytte til tekst / høytlesing i spisepausen daglig Voksen leser starten på en bok – skape interesse og undring</p>
<p>Skole-hjem samarbeid om lesing</p>	<p>På hjemmesiden: skolens plan for lesing og veiledninger til foresatte På ukeplanen: Lesebestilling i lekse +Beskjed om hvilken strategi vi øver på Ukas ord på ukeplan I lesemappa: Lesetips/guide i lesemappa Leselogg / kort hvor foreldre skriver under Lesebestilling i lekse</p>	<p>I utviklingssamtalen Samtale om elevens leseutvikling og hva foreldrene kan gjøre for å hjelpe sitt barn med lesing . Fremheve viktighet av å lese for og med elevene hver dag hjemme I foreldremøtet: Demonstrere hvordan vi jobber med lesetrening og bruk av tenkekart i lesing.</p>

LESEPLAN 4.trinn: DEN ENKELTE ELEVS TENKEFERDIGHETER OG BEVISSTHET OM EGEN LÆRING SKAL UTVIKLES GJENNOM LESEOPPLÆRING I ALLE FAG.

Spørsmål lærer må tenke over under planlegging:	Er læringsmålet tydelig nok? Hvilke tenkeferdigheter vil elevene ha nytte av for å forstå innholdet? Hvilke kognitive ferdigheter krever dette av elevene? Hvilke tenkevaner vil best støtte disse ferdighetene? Hvordan skal jeg engasjere elevene i refleksjon over hvilke tenkevaner de vil ha behov for å bruke (i læringsprosessen), eller hvilke de faktisk brukte i læringsarbeidet (evalueringsfasen)?	
Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal elevene lære? Hva må elevene tenke over?	Verktøy og metoder
Målretting og lesemåter - Mål - Lesemåter - Sjangere	Utforme mål sammen og reflektere rundt hva som kreves for å nå målet. Eleven vurderer eget og andres arbeid. Søkelesing, ikke-lineær lesing Fagtekster, sammensatt tekst – hente ut informasjon, digitale tekster, dataspill, film, avisartikler, lese kart, matematiske figurer, diagram, tabeller, lese koordinatsystem	Lærer presenterer mål og kriterier og reflekterer med elevene om målet. Lærer og elever lager læringssspørsmål sammen To-finger-metoden, fagord, søke ut fagord i teksten, " lapp i hatt" Lyttebestilling (jmf. Lytteposisjoner Kverndokken) Etter store tema vurderer elevene eget arbeid i læringslogg.
Læringsstrategier - Planlegge - Gjennomføre - Evaluere eget arbeid for å nå læringsmål	Lære å tenke tenke på ulike måter. Avklare hva vi skal lære: Hva er målet? Kjenner jeg kriteriene for arbeidet? Planlegge for læring. Hvordan lærer jeg best? Tenkevaner jeg bør bruke? Tidsbruk? Overvåke egen læring - metakognisjon Forstår jeg oppgaven? Er innsatsen min god nok? Bør jeg endre tenkevaner? Hvordan skal jeg tenke? Lære ulike tenkeprosesser: huske, forstå, anvende, analysere, skape og evaluere Strukturere og organisere viktig informasjon med støtte - Undersøke og utdype informasjonen Evaluere egen læring Hva har jeg lært? Hvordan jobbet jeg for å nå målet? Har jeg nye spørsmål?	Modellering av lærings og tenkestrategier Læringsmål Tenkeverktøy som TENKEKART med referanserammer, Tenkevaner HOM, TENKENØKLER, SPØRSMÅLSMATRISE etc. Tenke systematisk APD - alene → par → dele i plenum Tenkestopp – stille spørsmål som stimulerer til undring og tenking Læringsamtaler Læringspartner / tenkepartner Spørsmål og oppgaver som utfordrer og utvikler kognitive ferdigheter Kverndokken – ulike læringsstrategier, bla. læringsbillett Evalueringssamtaler / tommel opp og ned etc Vurdere seg selv i forhold til kriteriene – skjema / muntlig Kameratvurdering – vurdere hverandres arbeid Tenkekart-sirkelkart (før og etter) Refleksjonssamtaler med spørsmål knyttet til eget læringsarbeid

<p>Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag - før lesing</p>	<p>Hvilken sjanger er teksten? Forutsi tekstens tema og innhold Hva forteller tittelen og bildene? Hva forteller uthevet tekst og tabeller? Hva forteller faktaboksene? Hva tror jeg det handler om?</p> <p>Aktivere forkunnskaper Hva vet jeg om dette? Har jeg opplevd noe som ligner?</p> <p>Vurdere tekstens vanskelighetsgrad Er teksten for vanskelig eller er den for lett? Hva krever teksten av meg? Er det mange vanskelige ord? Hva gjør jeg?</p>	<p>Modellering av ulike lesestrategier – nye og repetisjon av tidligere lærte Bruke ulike tenkekart med referanseramme – modellere tenkeferdigheter og tenkevaner</p> <p>Samtale/dialog i klasse, grupper eller med læringspartner Læringspartner Spørrekort/ ordkort</p> <p>Knyttneveprøven</p>
<p>- under lesing</p>	<p>Tenke over det vi leser Gir det mening? Hva gjør jeg når jeg ikke forstår? Har jeg lest riktig? Må jeg lese en gang til? Hva tror jeg skjer videre i teksten?</p> <p>Skille ut viktig informasjon Hva er den viktigste informasjonen i teksten?</p>	<p>Aktivere tenkevaner Lesebestillinger Skrive vanskelige ord på gule lapper. Bruke ordbok Muntlige aktiviteter med læringspartner. Samtaler i klasse/grupper underveis i teksten.</p> <p>Stoppe opp ved hvert avsnitt og finne nøkkelord / viktige begreper – "Svampeteknikk" (Kverndokken)</p>
<p>- etter lesing</p>	<p>Tolke og reflektere Hva er likt og hva er ulikt? Kan jeg sortere etter egenskaper? Hvordan kan jeg beskrive? Hva er årsakene, og hva er virkningene av hendelser?</p> <p>Gjengi og oppsummere Hva skjedde i teksten? Kan jeg gjengi muntlig og skriftlig med egne ord? Husker jeg rekkefølgen på det som skjedde? Vise en regneprosess gjennom tenkekart (f.eks. flytkart eller brokart)</p> <p>Svare på spørsmål og stille spørsmål til teksten</p>	<p>Modellering av aktuelle lesestrategier Bruke ulike tenkekart og tenkevaner, andre tenkeverktøy Samtaler i klasse, grupper og med læringspartner Bruke tidslinjer Formulere faktasetninger Læringsbillett (Kverndokken) Skrive enkle sammendrag/rapporter, f.eks. veggaviser og bøker</p> <p>SPØRSMÅLSMATRISE – stille åpne spørsmål</p>

<p>Ord og begreper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordlæringsstrategier - Sentrale ord og begreper 	<p>Utforske ordenes dybde: Tre ord i uka med fokus på innhold, form og bruk Bøye substantiv og verb og gi eksempler på hvordan ord endrer mening i ulike bøyingsformer, gradbøye adjektiv og finne personlige pronomen i en tekst. Kjenne til rotord og enkelte fraser</p> <p>Utforske ordenes bredde: Lære hverdagsord og fagord innenfor sentrale tema i fagene. Finne synonymer, antonymer og homonymer.</p> <p>Analytisk koding: Bruke analysebegrepene til å beskrive hendelser og gjenstander etter flere kjennetegn og sette navn på likheter og forskjeller.</p>	<p>Timeplanfestet tid til arbeid med ord og begreper (Språkbroen)</p> <p>Bruke ulike tenkekart i arbeidet med ordenes dybde Begrepskart Sortere i over- og under begrep. Felleslesing med lesebestillinger Analysere ord i tekster, plukke ut ord de ikke forstår Leskort for leseleksa Muntlig aktivitet Muntlig framstilling Lapp i hatt (Kverndokken) Bilder, filmer og digitale ressurser Begrepene repeteres og brukes i egenproduserte tekster</p>
<p>Leseinteresse - kontinuerlige tiltak for å skape og opprettholde motivasjon</p>	<p>Elevene leser passe vanskelige tekster. Elevene skal si hvorfor de vil lese en bestemt tekst/bok og stille spørsmål til tekstene.</p>	<p>"Knyttneve prøven" Godt litterært utvalg- tilgang på bøker. Par-lesing</p>
<p>Skole-hjem samarbeid om lesing</p>	<p>På hjemmesiden: skolens plan for lesing og veiledninger til foresatte</p> <p>På ukeplanen: Lesebestilling i lekse +Beskjed om hvilken strategi vi øver på. Leskort og ranselbok Ukas ord på ukeplan</p> <p>I lesemappa: Lesetips/guide i lesemappa Leselogg / kort hvor foreldre skriver under Lesebestilling i lekse</p>	<p>I utviklingssamtalen Samtale om elevens leseutvikling og hva foreldrene kan gjøre for å hjelpe sitt barn med lesing</p> <p>Fremheve viktighet av å lese for og med elevene hver dag hjemme</p> <p>I foreldremøtet: Demonstrere bruk av tenkekart i lesing. Oppfordre til å låne bøker med lånekort på biblioteket Modellere samtaler om litteratur – veilede foreldre</p>

LESEPLAN 5.trinn: DEN ENKELTE ELEVS TENKEFERDIGHETER OG BEVISSTHET OM EGEN LÆRING SKAL UTVIKLES GJENNOM LESEOPPLÆRING I ALLE FAG.

Spørsmål lærer må tenke over under planlegging:	Er læringsmålet tydelig nok? Hvilke tenkeferdigheter vil elevene ha nytte av for å forstå innholdet? Hvilke kognitive ferdigheter krever dette av elevene? Hvilke tenkevaner vil best støtte disse ferdighetene? Hvordan skal jeg engasjere elevene i refleksjon over hvilke tenkevaner de vil ha behov for å bruke (i læringsprosessen), eller hvilke de faktisk brukte i læringsarbeidet (evalueringsfasen)?	
Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal elevene lære? Hva må elevene tenke over?	Verktøy,metoder
Målretting og lesemåter - Mål - Lesemåter - Sjangere	Lage presise læringsmål og kriterier. Utforme lærings spørsmål knyttet til målet. Lærer og elevene samarbeider om planlegging og gjennomføring av læringsarbeidet. Målene og prosessen evalueres. Ikke lineær lesing, nærlesing, skumlesing Skjønnlitteratur, argumenterende tekst, oppskrifter, animasjon, sammensatte fagtekster, bruksanvisninger, matematiske problemløsningsoppgaver, flerstegs-oppgaver i matematikk	Lærer presenterer lærings spørsmål og kriterier for måloppnåelse. Elevene drøfter sammen hvordan de skal jobbe for å lære) (Metode: Tenkekart / IDP individuelt – par - plenum). Vurdere eget arbeid i læringslogg. Paratekst (f.eks. å blanke ut), overvåking-lese-tenke-stopp “blå ut”, dvs hyperkopliger, oppslagsbøker Lyttebestilling (jmf. Lytteposisjon, Kverndokken) Utføre et arbeid etter bruksanvisning
Læringsstrategier/ Tenkestrategier - Planlegge - Gjennomføre - Evaluere eget arbeid for å nå læringsmål	Avklare hva vi skal lære: Hva er målet? Hva er kriteriene for arbeidet Planlegge for læring: Hvordan lærer jeg best? Tenkevaner jeg trenger? Overvåke egen læring – Metakognisjon: Har jeg forstått oppgaven? Hva slags hjelp trenger jeg hjelp? Jobbe med ulike tenkeprosesser: huske, forstå, anvende, sammenligne, analysere, evaluere og skape Strukturere og organisere viktig informasjon Kan noen av tenkekartene hjelpe meg å undersøke eller utdype informasjonen? Evaluering av læringsprosessen; Hva lærte jeg? Hvordan jobbet jeg for å nå målet? Hva tenker jeg om det jeg har lært?	Modellering av lærings og tenkestrategier Bryte ned læringsmål til lærings spørsmål Tenkeverktøy som TENKEKART med referanserammer, Tenkevaner HOM, TENKENØKLER, SPØRSMÅLSMATRISER etc. Læringspartner / tenkepartner Tenke systematisk APD - alene → par → dele i plenum Tenkestopp – stille spørsmål som stimulerer til undring og tenking Spørsmål og oppgaver som utfordrer og utvikler kognitive ferdigheter Læringsbillett (Kverndokken) Læringsamtaler Evalueringssamtaler / tommel opp og ned etc Vurdere seg selv i forhold til kriteriene – skjema /skriftlig / muntlig Kameratvurdering – vurdere hverandres arbeid Tenkekart-sirkelkart (før og etter) Læringslogg med refleksjonsspørsmål knyttet til eget læringsarbeid

<p>Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag - før lesing</p>	<p>Hvilken sjanger hører teksten til? Forutsi tekstens tema og innhold Hva forteller tittelen, bildene, uthevet tekst, tabeller og faktaboksene meg? Paratekst Aktivere forkunnskaper Hva vet jeg om dette? Har jeg opplevd noe som ligner? Vurdere tekstens vanskelighetsgrad- Er teksten for vanskelig eller er den for lett? Er det mange vanskelige ord? Hva gjør jeg?</p>	<p>Modellering og repetisjon av gode læringsstrategier Samtale/dialog i klasse, grupper eller med læringspartner Ulike tenkekart for å aktivere forkunnskaper Tenkekartene Knyttneveprøven Skrive vanskelige ord på gule lapper. Spørrekort/ordkort</p>
<p>- under lesing</p>	<p>Tenke over det vi leser – Gir det mening? Hva gjør jeg når jeg ikke forstår? Skille ut viktig informasjon- Hva er den viktigste informasjonen i teksten?</p>	<p>Aktivere tenkevaner Bruke ordbok Lesebestillinger Samarbeidslesing med rollekort Muntlige aktiviteter med læringspartner. Samtaler i klasse/grupper underveis i teksten. Stoppe opp underveis, tenk – finn nøkkelord til hvert avsnitt - "Svampeteknikk" (Kverndokken) Tenkekart Lete etter forklaring i tekst – være detektiv Lese om igjen for å få sammenheng / dypere mening</p>
<p>- etter lesing</p>	<p>Tolke og reflektere Hva er likt og hva er ulikt? Hvordan kan jeg beskrive? Hva er årsakene, og hva er virkningene av hendelser? Gjengi og oppsummere- Kan jeg gjengi muntlig og skriftlig med egne ord? Kunne forklare en regneprosess Stille spørsmål til teksten Vurdere tekstens innhold og form: Hva er hovedbudskapet i teksten? Hva vil forfatteren formidle?</p>	<p>Lage temasetninger Samtaler i klasse, grupper og med læringspartner Bruke tenkekart Bruke tidslinjer Lage PowerPoint-presentasjon Lage spørsmål og svar til tekster / Flerfinger - En-finger spørsmål SPØRSMÅLSMATRISEN – stille åpne spørsmål Skrive sammendrag/rapporter Litteratursamtale</p>

<p>Ord og begreper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordlæringsstrategier - Sentrale ord og begreper 	<p>Utforske ordenes dybde: To til fire ord i uka med fokus på innhold, form og bruk. Grammatikk: grunnleggende bøyning av verb, substantiv, adjektiv og pronomen ved hjelp av skjema. Tegnsetting og rettskriving. Lære noen metaforer Sammensatte ord – hva er meningsbærende? Utforske ordenes bredde: Lære hverdagsord og fagord innenfor sentrale tema i fagene. Fokus på tre til fem ord i uka. Sortere i over og under begrep. Lære at ord kan forklares og forstås i en sammenheng. Analytisk koding: Bruke analysebegrepene systematisk i arbeidet med fagene. Forkortelser som dvs, f.eks. etc</p>	<p>Timeplanfestet tid til arbeid med Ord og begreper Bruke ideer og struktur fra "Språkbroen" Bruke brokart Muntlig aktivitet, dialog med læringspartner og i grupper og hel klasse Ulike tenkekart Kolonnenotat, ordtreningsskjema Lesing med lesebestillinger Bruke digital ordbok og andre digitale ressurser Alfabetisk ordbank for tema felles i klassen Lapp i hatt og andre leker og spill hvor ordene blir repetert Ordene er synlig i klasserommet med oppslag</p>
<p>Leseinteresse - kontinuerlige tiltak for å skape og opprettholde motivasjon</p>	<p>Lese ulike typer litteratur, aviser, på internett og kunne sammenligne tekstene og presentere dem. Bokanbefalinger av elevene med begrunnelser for hvorfor de skal lese tekstene.</p>	<p>Fast lesetid i klassen + lærer leser i spisepausen Rollelesing Multimodale tekster Bokanmeldelser - Bruke Deichman mer aktivt</p>
<p>Skole-hjem samarbeid om lesing</p>	<p>På hjemmesiden: skolens plan for lesing og veiledninger til foresatte</p> <p>På ukeplanen: Lesebestilling i lekse Beskjed om hvilken strategi vi øver på.</p> <p>Ukas ord på ukeplan</p>	<p>I utviklingssamtalen Fokus på Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag på utviklingssamtalen Oppfordre til å låne bøker med lånekort på biblioteket</p> <p>I foreldremøtet: Informasjon om arbeidsmåter / strategier i forbindelse med lesing</p>

LESEPLAN 6.trinn: DEN ENKELTE ELEVS TENKEFERDIGHETER OG BEVISSTHET OM EGEN LÆRING SKAL UTVIKLES GJENNOM LESEOPPLÆRING I ALLE FAG.

Spørsmål lærer må tenke over under planlegging:	Er læringsmålet tydelig nok? Hvilke tenkeferdigheter vil elevene ha nytte av for å forstå innholdet? Hvilke kognitive ferdigheter krever dette av elevene? Hvilke tenkevaner vil best støtte disse ferdighetene? Hvordan skal jeg engasjere elevene i refleksjon over hvilke tenkevaner de vil ha behov for å bruke (i læringsprosessen), eller hvilke de faktisk brukte i læringsarbeidet (evalueringsfasen)?	
Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal elevene lære? Hva må elevene tenke over?	Verktøy, metoder
Målretting og lesemåter - Mål - Lesemåter - Sjangere	Kunne utforme egne mål og vurdere hvordan de må jobbe for å nå målet. Evaluere på grunnlag av målkriterier. Ikke-lineær lesing på papir og digitalt. Skjønnlitteratur og sammensatte tekster. Kunne beskrive ulike sjangere, Bruksanvisninger, informasjonsmateriell, Reflekterende tekst, skrive instruksjoner, reklame, tekst m/ lydspor & hyperkoblinger, matematiske tekster fra dagligliv og arbeidsliv	Lærer utarbeider lærings spørsmål knyttet til læringsmålet sammen med elevene. Elevene styrer eget læringsarbeid etter målet. Vurderer eget læringsarbeid i læringslogg i utvalgte temaer /emner Argumentasjonssetninger Arbeide med paratekster. "Blå ut", nettsider Lyttebestilling ved høytlesing (jmf. lytteposisjon Kverndokken) Lage tekst av hørt / sett materiale
Læringsstrategier/ Tenkestrategier - Planlegge - Gjennomføre - Evaluere eget arbeid for å nå læringsmål	Avklare hva vi skal lære: Hva er målet? Kjenner jeg kriteriene for arbeidet? Planlegge for læring . Hva gjør jeg når jeg lærer godt - Hvilke tenkevaner har jeg bruk for? Tidsbruk på arbeidet? Tenkestrategier? Overvåke egen læring: Følger jeg planen? Må jeg justere / endre tenkevaner? Er innsatsen min god nok? Trenger jeg hjelp – fra hvem / hvor? Bruke ulike tenkeprosesser: huske, forstå, anvende, analysere, sammenligne, evaluere og skape Strukturere og organisere viktig informasjon Kan noen av tenkekartene og/eller tenkevanene hjelpe meg å undersøke og utdype informasjonen? Evaluering av læringsprosessen- Hva lærte jeg? Hvordan jobbet jeg for å nå målet? Hva tenker jeg om det jeg har lært? Stemmer det jeg lærte med det jeg kunne fra før? Har jeg nye spørsmål? Kildekritikk?	Modellering av lærings og tenkestrategier Konkretisering av læringsmålet knyttet til aktuelt tema brytes ned til lærings spørsmål. Tenkeverktøy som TENKEKART med referanserammer, Tenkevaner HOM, TENKENØKLER, SPØRSMÅLSMATRISE etc. Tenke systematisk APD - alene → par → dele i plenum Tenkestopp – stille spørsmål som stimulerer til undring og tenking (bruke) Spørsmål og oppgaver som utfordrer og utvikler kognitive ferdigheter Læringspartner / tenkepartner Læringsbillett (Kverndokken) Tenkekart – vurdere selv hvilke som er hensiktsmessige å bruke. Evalueringssamtaler / tommel opp og ned etc Vurdere seg selv i forhold til kriteriene – skjema /skriftlig / muntlig Kameratvurdering – vurdere hverandres arbeid Tenkekart-sirkelkart (før og etter) Læringslogg med refleksjonsspørsmål knyttet til eget læringsarbeid

<p>Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag - før lesing</p>	<p>Forutsi tekstens tema og innhold Hva forteller tittelen, bildene, uthevet tekst, tabeller og faktaboksene meg?</p> <p>Aktivere forkunnskaper Hva vet jeg om dette? Har jeg opplevd noe som ligner?</p> <p>Vurdere tekstens vanskelighetsgrad Passer teksten for meg? Hvilken sjanger hører teksten til?</p>	<p>Modellering og repetisjon av gode læringsstrategier Samtale/dialog i klasse, grupper eller med læringspartner Ulike tenkekart for å aktivere forkunnskaper Tenkekartene Knyttneveprøven Spørrekort/ ordkort Spørsmålsliste/utfordringsspørsmål Erstatte vanskelige ord i teksten med synonymer for elever som trenger det</p>
<p>- under lesing</p>	<p>Tenke over det vi leser – Gir det mening? Hva gjør jeg når jeg ikke forstår? Hva betyr ordet i denne sammenhengen? Bør jeg lese noe om igjen for å få med meg sammenheng og dypere mening? Paratekst</p> <p>Skille ut viktig informasjon- Hva er den viktigste informasjonen i teksten? Hva kan jeg gjøre for å huske det jeg leser?</p>	<p>Aktivere tenkevaner og utvalgte tenkestrategier (tenkekart) Lesebestillinger Skrive vanskelige ord på gule lapper. Stoppe opp underveis, tenk – finn nøkkelord til hvert avsnitt - "Svampeteknikk" (Kverndokken) Samarbeidslesing med rollekort Språklige aktiviteter med læringspartner Samtaler i klasse/grupper underveis i teksten Bruke ordbok Tenkekart Utføre et arbeid etter bruksanvisning Hentediktat</p>
<p>- etter lesing</p>	<p>Tolke og reflektere Kan jeg analysere og sortere etter egenskaper? Hva er årsakene, og hva er virkningene av hendelser? Kan jeg se sammenhenger? Er det noe mer jeg vil vite om tema i teksten?</p> <p>Gjengi og oppsummere- Kan jeg gjengi muntlig og skriftlig med egne ord? Kunne forklare regneprosesser</p> <p>Stille spørsmål til teksten</p> <p>Vurdere tekstens innhold og form- Hva er hovedbudskapet i teksten? Hva vil forfatteren formidle? Hvordan er sentrale ord og uttrykk fremhevet i teksten? Hvilken del av teksten lærte jeg mest av? Hvorfor?</p>	<p>Lage temasetninger Bruke tidslinjer Kommunisere til andre: lage f eks. PowerPoint-presentasjon, samarbeide om å lage spørsmål og svar til tekster Skrive teksten fra en annen synsvinkel Bruke tenkekartene Påstander – sant / usant. Skrive sammendrag/rapporter SPØRSMÅLSMATRISE – stille åpne spørsmål Læringsbillett Nøkkelord, enfinger / flerfinger spørsmål, Hyperkoblinger osv. Fordype seg i et prosjekt Litteratursamtale</p>

<p>Ord og begreper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordlæringsstrategier - Sentrale ord og begreper 	<p>Utforske ordenes dybde: Fem ord i uka med fokus på INNHOLD, FORM OG BRUK. Grammatikk: Pronomen, grunnleggende bøyning og skriveform i adverb, interjeksjoner, konjunksjoner og preposisjoner. Bøyningsendelsenens betydning for ord. Ord og uttrykk som kan hjelpe for å variere i tekstskriving Sammensatte ord – hva er meningsbærende? Utforske ordenes bredde: Lære hverdagsord og fagord innenfor sentrale tema i fagene. Sortere i over og under begrep. Lære at ord kan forklares og forstås i en sammenheng. Kunne skrive forklaringer. Fokus på fem til ti ord i uka. Analytisk koding: Bruker analysebegrepene systematisk i fagene.</p>	<p>Ukas ord synlig i klasserommet Bruke tips og metoder fra "Språkbroyen" Muntlig aktivitet, dialog, fremstilling/foredrag Visualisering/konkretisering Nøkkelord Bruke ulike tenkekart Alfabetisk ordbank og kategori ordbank for utvalgte tema - felles og individuelt Individuell Ordbok + Bruke digital ordbok Bruke begrepene i setninger og sammendrag med egne ord. Repetere og bruke begrepene i Quiz Lapp i hatt Forklare et begrep – de andre gjetter hva det er</p>
<p>Leseinteresse - kontinuerlige tiltak for å skape og opprettholde motivasjon</p>	<p>Skape interesse for forfatterskap Fokus på enkelte forfatterskap for hele trinnet Anerkjenne forskjellige typer tekst som lesing Elevene velger tekst og skal kunne sammenligne ulike tekster og presentere det de har lest Temabasert lesing: vikinger, indianere, sport, historisk person eller hendelse... Høytlesing av litteratur Presentere forskjellige bøker for elevene, lese vaskeseddel, utvalgte sider (spenningstopp m.m.)</p>	<p>Forfatterbesøk ute / i klassen / på skolen 1-2 uker med oppgaver hvor trinnet leser bøker fra samme forfatter Modellere, intervju om lesehistorie, oppfordre til lesing innenfor uttalt interesse. Gi oppgaver som elevene uansett forholder seg til, spill-manualer, sportshjemmesider 1-2 uker med skjønnlitteratur og fagbøker Lærer leser, gir forskjellige lytteposisjoner som utgangspunkt for litterær samtale. Lærer tar med seg ulike bøker og leser korte, utvalgte utdrag.</p>
<p>Skole-hjem samarbeid om lesing</p>	<p>På hjemmesiden: skolens plan for lesing og veiledninger til foresatte På ukeplanen: Lesebestilling i lekse Beskjed om hvilken strategi vi øver på. Ord og begreper: Ukas ord på ukeplan + Elevene finner egne begreper Låne bøker på biblioteket av samme forfatter som elevene jobber med på skolen (ved forfatterbesøk)</p>	<p>I utviklingssamtalen Fokus på Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag på utviklingssamtalen Oppfordre til å låne bøker med lånekort på biblioteket I foreldremøtet: Lesekurs på foreldremøte og veiledning i arbeid med ord og begreper</p>

LESEPLAN 7.trinn: DEN ENKELTE ELEVS TENKEFERDIGHETER OG BEVISSTHET OM EGEN LÆRING SKAL UTVIKLES GJENNOM LESEOPPLÆRING I ALLE FAG.

Spørsmål lærer må tenke over under planlegging:	Er læringsmålet tydelig nok? Hvilke tenkeferdigheter vil elevene ha nytte av for å forstå innholdet? Hvilke kognitive ferdigheter krever dette av elevene? Hvilke tenkevaner vil best støtte disse ferdighetene? Hvordan skal jeg engasjere elevene i refleksjon over hvilke tenkevaner de vil ha behov for å bruke (i læringsprosessen), eller hvilke de faktisk brukte i læringsarbeidet (evalueringsfasen)?	
Område i leseopplæringen	Innhold. Hva skal elevene lære? Hva må elevene tenke over?	Verktøy, metoder
Målretting og lesemåter - Mål - Lesemåter - Sjangere	Kunne utforme egne mål og vurdere hvordan de må jobbe for å nå målet. Evaluere på grunnlag av målkriterier. Vurdere selv hvordan det er lurt å lese. Ikke-lineær lesing på papir og digitalt. Skjønnlitteratur og sammensatte tekster. Noveller, romaner, sammensatte fagtekster, varemerking, Statistikk, Grafer, formler, logiske resonnement, forsøksrapporter, dabattinnlegg	Elevene utarbeider selv lærings spørsmål knyttet til læringsmålet Elevene styrer eget læringsarbeid etter målet. Vurderer eget læringsarbeid i læringslogg regelmessig. Lyttebestilling, lytteposisjon (Kverndokken) Fokus på aktuell sjanger i førlesingsfasen
Læringsstrategier/ Tenkestrategier - Planlegge - Gjennomføre - Evaluere eget arbeid for å nå læringsmål	Avklare hensikten med lesingen Hva er målet? Kjenner jeg kriteriene for arbeidet? Planlegge for læring . Hva gjør jeg når jeg lærer godt - Hvilke Tenkevaner HOM har jeg bruk for? Tidsbruk på arbeidet? Tenkestrategier? Overvåke egen læring: Følger jeg planen min? Må jeg endre noe? Tenkevaner jeg trenger? Er innsatsen min god nok? Trenger jeg hjelp – fra hvem? Bruke ulike tenkeprosesser: huske, forstå, anvende, analysere, sammenligne, evaluere og skape Strukturere og organisere viktig informasjon Kan noen av tenkekartene og / eller tenkevanene hjelpe meg til å undersøke og utdype informasjonen? Evaluering av læringsprosessen- Hva lærte jeg? Hvordan jobbet jeg for å nå målet? Hva tenker jeg om det jeg har lært? Kildekritikk: Kan jeg stole på det jeg leste? Var det noe som overrasket meg? Stemmer det jeg lærte med det jeg kunne fra før? Har jeg nye spørsmål?	Modellering av lærings og tenkestrategier Konkretisere læringsmålet ut fra aktuelt tema, brytes ned til lærings spørsmål Tenkeverktøy som TENKEKART med referanserammer, Tenkevaner HOM, TENKENØKLER, SPØRSMÅLSMATRISE etc. Tenkekart – vurdere selv hvilke som er hensiktsmessige å bruke. Tenke systematisk APD - alene → par → dele i plenum Tenkestopp – stille spørsmål som stimulerer til undring og tenking Spørsmål og oppgaver som utfordrer og utvikler kognitive ferdigheter Læringspartner / tenkepartner Læringsbillet (Kverndokken) Læringsamtaler Evalueringssamtaler / tommel opp og ned etc Vurdere seg selv i forhold til kriteriene – skjema /skriftlig / muntlig Kameratvurdering – vurdere hverandres arbeid Tenkekart-sirkelkart (før og etter) Læringslogg med refleksjonsspørsmål knyttet til eget læringsarbeid

<p>Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag - før lesing</p>	<p>Forutsi tekstens tema og innhold Hva forteller tittelen, bildene, uthevet tekst, tabeller og faktaboksene meg? Paratekst</p> <p>Aktivere forkunnskaper Hva vet jeg om dette? Har jeg opplevd noe som ligner?</p> <p>Vurdere tekstens vanskelighetsgrad Passer teksten for meg? Hvilken sjanger hører teksten til?</p>	<p>Modellering og repetisjon av gode læringsstrategier Samtale/dialog i klasse, grupper eller med læringspartner Bruke sirkelkart før og etter tema start / lesing Spørrekart/ ordkort Erstatte vanskelige ord i teksten med synonymer for elever som trenger det. Klammekart for å gi oversikt Skumlese for å få en oversikt Dialog mellom læringspartnere Knytteneveprøven</p>
<p>- under lesing</p>	<p>Tenke over det vi leser: Gir det mening? Hva betyr det ordet i denne sammenhengen? Hva gjør jeg når jeg ikke forstår? Bør jeg lese om igjen for å få med meg sammenhengen og en dypere mening?</p> <p>Skille ut viktig informasjon Hva er den viktigste informasjonen i teksten? Hva er den meningsbærende delen i sammensatte ord? Kjenne tegnsettingens betydning for teksten.</p>	<p>Aktivere tenkevaner og utvalgte tenkestrategier (tenkekart) Bruke ordbøker, finne synonymer prøve å forstå ut i fra kontekst. Skrive vanskelige ord på gule lapper. Lage ordbank til teksten. Stoppe opp underveis, tenk – finn nøkkelord til hvert avsnitt - "Svampeteknikk" (Kverndokken) Samtale i klasse/grupper underveis. Samarbeidslesing med rollekort Lese teksten flere ganger for å forstå bedre</p>
<p>- etter lesing</p>	<p>Tolke og reflektere Kan jeg analysere og sortere etter egenskaper? Hva er årsakene og hva er virkningene av hendelser? Kan jeg se sammenhenger? Er det noe jeg vil vite mer om?</p> <p>Gjengi og oppsummere muntlig og skriftlig med egne ord. Hvordan kan jeg formidle innholdet i teksten til andre? Hvordan kan jeg forklare regneprosesser?</p> <p>Stille spørsmål til teksten: Er det noe mer jeg vil vite om tema? Lære å stille åpne spørsmål til teksten</p> <p>Vurdere tekstens innhold, form og forfatterens virkemidler Hva er hovedbudskapet i teksten? Hva vil forfatteren formidle? Hvordan er sentrale ord og uttrykk fremhevet i teksten? Hvilken del av teksten lærte jeg mest av? Hvorfor?</p>	<p>Samtale med medelever og i plenum Spørsmålsliste/utfordringsspørsmål Bruke tenkekart for å gi oversikt og kunne analysere innholdet. Endre perspektiv (eks. Skrive om teksten for å kunne passe en annen persons synsvinkel) Bruke tenkekart Lage presentasjoner: power- point, veggavis, foredrag, dramatisere. Skrive sammendrag med egne ord Bruke tenkekart til å forklare regneprosesser Arbeid med ukas tekst: spørsmål til teksten, ordlæring, sammendrag og ordspillaktiviteter med læringspartnere. SPØRSMÅLSMATRISE Skrive logg, refleksjonsnotat Læringsbillett (Kverndokken) Utdype og utforske temaet på egenhånd (på nettet, lete bøker etc.) Litterære samtaler</p>

<p>Ord og begreper Ordlærings-strategier</p> <p>Sentrale ord og begreper</p>	<p>Utforske ordenes dybde: Minst fem ord i uka med fokus på INNHOLD FORM OG BRUK. Grammatikk: Beskrive formverket for de store ordklassene, grunnleggende bøyning og skriveform i subjunksjoner og bestemmeord. Ordomgjøring, eks.gjøre om substantiv til verb og adjektiv. Bruke utvidede substantivfraser og varierte setningsstartere Kjenne en del ordtak. Sammensatte ord – hva er meningsbærende?</p> <p>Utforske ordenes bredde: Lære hverdagsord og fagord innenfor sentrale tema i fagene. Sortere i over og under begrep. Lære at ord kan forklares og forstås i en sammenheng.</p> <p>Analytisk koding: Bruker analysebegrepene systematisk i fagene.</p>	<p>Bruke forskjellige tenkekart Muntlig aktivitet, dialog, fremstilling/foredrag Individuell ordbok Bruke synonymordbok og ordbok digitalt Ordkortskjema Alfabetisk ordbank for utvalgte tema felles og individuelt Alias Lage ulike ordspillaktiviteter: spørsmål/svar, sanne/usanne påstander, quiz, kryssord etc. Lapp i hatt Ukas ord synlig i klasserommet Forklare et begrep, de andre gjetter hva det er Elevene repeterer og bruker ordene i egenproduserte tekster og ulike skriveoppgaver der bruk av begrepene er nødvendig. "Hyperkoblinger"</p>
<p>Leseinteresse - kontinuerlige tiltak for å skape og opprettholde motivasjon</p>	<p>Skape interesse for forfatterskap Fokus på enkelte forfatterskap for hele trinnet</p> <p>Anerkjenne forskjellige typer tekst som lesing Elevene velger tekst og skal kunne sammenligne ulike tekster og presentere det de har lest Temabasert lesing: vikinger, indianere, sport, historisk person eller hendelse...</p> <p>Høytlesing av litteratur</p> <p>Presentere forskjellige bøker for elevene, lese vaskeseddel, utvalgte sider (spenningstopp m.m.)</p>	<p>Forfatterbesøk ute / i klassen / på skolen 1-2 uker med oppgaver hvor trinnet leser bøker fra samme forfatter</p> <p>Modellere, intervju om lesehistorie, oppfordre til lesing innenfor uttalt interesse. Gi oppgaver som elevene uansett forholder seg til, spill-manualer, sportshjemmesider 1-2 uker med skjønnlitteratur og fagbøker</p> <p>Lærer leser, gir forskjellige lytteposisjoner som utgangspunkt for litterær samtale. Elevene tegner en hendelse fra dagens lesing</p> <p>Lærer tar med seg ulike bøker og leser korte, utvalgte utdrag.</p>
<p>Skole-hjem samarbeid om lesing</p>	<p>På hjemmesiden: skolens plan for lesing og veiledninger til foresatte På ukeplanen: Lesebestilling i lekse - Beskjed om hvilken strategi vi øver på. Ord og begreper: Ukas ord på ukeplan + Elevene finner egne begreper</p>	<p>I utviklingssamtalen Fokus på Lesestrategier knyttet til tekster i ulike fag på utviklingssamtalen Oppfordre til å låne bøker med lånekort på biblioteket I foreldremøtet: Lesekurs på foreldremøte og veiledning i arbeid med ord og begreper</p>

5. Eksempel på plan for dokumentasjon av leseprogresjon. 3 stopp – punkt pr. semester.

Trinn	Høst			Vår		
1	Carlsten bokstav-prøve + NSL	LUS	LUS	Carlsten bokstavprøve	LUS	Statlig kartleggingsprøve 1
2	Statlig kartleggingsprøve 1 – retest: Særlig oppmerksomhet på delprøve 7 og 8 med fokus på forståelse.	LUS	LUS	LUS	LUS	Statlig kartleggingsprøve 2
3	Statlig kartleggingsprøve 2 – retest: Særlig oppmerksomhet på delprøve 7 med fokus på forståelse.	LUS	LUS	LUS	LUS	Statlig kartleggingsprøve 3
4	Statlig kartleggingsprøve 3 – retest: Særlig oppmerksomhet på delprøve 3 og 4 med fokus på forståelse.	LUS	LUS	LUS	Øveoppgaver til NP – fokus på finne – tolke - reflektere	Overgangsprøve
5	NP	LUS	Retest NP – enkelte delområder	LUS	LUS	Retest NP – enkelte delområder
6	Kartleggingsprøve Damms leseunivers (Astrid Roe)	LUS	LUS	Osloprøven	LUS	LUS
7	LUS	LUS	7. kl prøve	LUS	LUS	Overgangsprøve

LUS oppdateres kontinuerlig når man ser framgang i elevenes lesekompetanse. Stoppunkt to ganger i semesteret hvor man diskuterer elevenes leseutvikling på team/trinn med ledelsen.

Leseprotokoll utføres på svake avkodere. Tiltak for å bedre leseflyt: Repetert lesing

Skolen må ha en systematikk for stopp - punktene.

- Hvem skal være med på analyse og drøftinger av utfordringer?
- Hvem skal informeres?
- Hvem skal ha ansvar for å utforme og følge opp tiltak?

6.Oppfølging av nasjonale prøver

Nasjonal prøve i lesing 5.trinn	Mestringsnivå 1 Antall elever			Mestringsnivå 2 Antall elever			Mestringsnivå 3 Antall elever	
	1A: 0 - 6	1B: 7 - 12	1C: 13- 14	2A:15 - 16	2B:17 - 21	2C:22 - 23	3A:24 - 25	3B:26 - 30
Resultater								
Ambisjoner / målepunkt								

Når grenseverdiene for de ulike mestringsnivåene er klare, fyller man inn tallverdiene i kolonnene. Vær oppmerksom på:

- elever som ligger i gråsonen mellom to nivåer
- elever som ligger i kategori 1A og 1B (Disse elevene må ha særskilt oppfølging. Se individuell plan)
- elever på mestringsnivå 3, særlig 3B. (Vurder om noen av disse elevene skal ha individuell plan.)

Individuell plan for oppfølging av leseprogresjon

Elevens navn:

Klasse:

Planen gjelder for perioden:

Ansvarlig lærer:

Elevens dokumenterte utfordringer i lesing

Dato	Kartleggingsmaterieell / metode	Utfordring i lesing

Minimum 3 dokumenterte stopp-punkt pr. semester

Mål:

Tiltak: